

Holtålen kommune

Bakkavegen 1

7380 ÅLEN

Fylkesmannens uttalelse til høring - snøscootertrase - Gauldalsløypa - ny behandling - Fylkesmannen varsler klage

Fylkesmannen har som sektormyndighet mottatt ovennevnte sak til uttalelse. Det foreligger følgende merknader fra fagavdelingene:

Landbruk

Av kartutsnittene som følger saken er det vanskelig å se nøyaktig hvor traseen går, så det hadde vært en stor fordel om den lå i GisLink. Den går i all hovedsak i utmark og der følger den kjøretraseene som er brukt siden 60-tallet. Over innmarka er løypa lagt etter traktortraseene, jfr. utredningen fra Plankontoret.

Verdifulle kulturlandskap ser ut til å bli berørt av traseen. I «Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap (sluttrapport for Sør-Trøndelag 5/96) er området «Gauldalen» registrert som et «klasse 2-område», dvs. et område av stor verdi for kulturlandskapet. I naturbasens faktaark står det at området er svært verdifullt både med tanke på kulturminner og biologisk mangfold. Videre står bl.a. følgende: «Setergrenda ligger i Gauldalen. Den består av flere voller. Setervollene består av blant annet seterbu og fjøs, holdt i tradisjonell byggeskikk. Mange av vollene benyttes til tradisjonell setring, og til fritidsboliger. Vollene slåes og delvis beites av sau og storfe. Forekomst av gamle, veldrevne, artsrike og tildels kalkrike kulturmarker, typisk for engvegetasjon i fjellbjørkeskogssonen (jfr. Budalen og Endalen)». Vi forutsetter at løypa går langs etablerte veier slik at ikke verdifull kulturmark blir skadet som en følge av isbrann eller annet. Støy av snøscooterkjøring vil redusere opplevelsesverdien av det verdifulle kulturlandskapet, noe kommunen bør ha med i vurderingen av saken. I tillegg ser det ut til at traseen ligger ved ei verdifull naturbeitemark benevnt «Langlandsvollen, Gjørdvollen og Grønlivollen» i Naturbase. Også denne er det viktig å unngå skade på.

Vi ser for oss at det kan være aktuelt å bruke deler av de samme traseene i forbindelse med hogst og tømmertransport. Sambruk av trassene av snøscooter og skogsmaskiner vil

skape farlige situasjoner og det kan dermed bli behov for å stenge deler løypa for snøscooterkjøring i perioder. Kommunen bør vurdere behovet for å ta inn i forskriften at kommunen kan foreta en tidsbegrensa stenging av løypenettet dersom det er behov for det i forbindelse med hogst.

Klima og miljø

Klima- og miljøavdelingen er tilfreds med at det er gjennomført en tilfredsstillende kartlegging av tidlighekkende sensitive arter. Vi har ingen merknader til kartleggingen.

Når det kommer til friluftslivsverdier, så registrer vi at området løypen planlegges i, er registrert som et viktig friluftsområde i den nye kartleggingen av friluftsområder etter Miljødirektoratets veileder M-98. Kommunen har gjort vurderinger av de ulike registrerte friluftsområdene opp mot hverandre, og kommet frem til at man allikevel ønsker å etablere en løype for fornøyleskjøring i dette området. Det er foreslått avbøtende tiltak i form av å skille ski- og scooterløype fysisk. Vi mener at en slik løsning bør kunne ligge til det kommunale handlingsrommet å avgjøre. Vi vil allikevel vise til vårt brev i saken datert 9.9.2019. Her skrev klima- og miljøavdelingen blant annet:

«Videre har kommunen ikke framlagt dokumentasjon mht. hvordan kartleggingen har foregått. Det er ikke opplyst noe om hvilke personer/organisasjoner som har medvirket i arbeidet med kartleggingen. Fylkesmannen har blitt gjort oppmerksom på at ingen friluftsansjoner har blitt forespurt om å bidra i arbeidet, selv om dette med medvirkning beskrives godt i M-98-veilederen. Kommunen henviser til øvrig utredning fra Plankontoret. Plankontoret har til Fylkesmannen opplyst at de ikke har hatt noe med kartleggingen å gjøre men at de fikk en jobb med å digitalisere inn de ulike friluftsområdene. Disse var da ferdig utarbeidet fra kommunen.»

Klima- og miljøavdelingen mener det, sett opp mot det betydelige konfliktnivået i denne saken, er uheldig at det er fremdeles ikke er mulig å få innsyn i prosessen med kartleggingen av friluftsområder. Friluftslivet er i en særstilling i behandling av løyper for fornøyleskjøring. Det er da uheldig at prosessen med friluftlivskartlegging ikke er transparent.

Samfunnsikkerhet

Ingen merknad.

Reindrift

Konklusjon

Reindrifftsavdelingen vil fraråde at løypa opprettes. Eventuelt positivt vedtak i saken må forventes påklaget av reindrifftsavdelingen.

Vurdering

Vi viser til vår uttalelse den 24.04.2018. Reindrifftsavdelingen var kritisk til Gauldalsløypa, ettersom den går gjennom viktige særverdiområder og minimumsbeiter for reindrifta. Løypa ble likevel godtatt fra avdelingens side, på vilkår om nedkortet åpningstid, og fordi man så at reindrifta var gitt rett til å stenge løypa ved behov. Håpet var at dette skulle gjøre at løypa ikke medførte vesentlig ulempe for reindriften. Dette gjaldt særlig distriktets rett til stenging av løypa.

Basert på kunnskap som har tilkommet i ettertid, vurderer reindrifftsavdelingen at retten til å stenge løypa ikke er et tilfredsstillende tiltak for å forhindre vesentlig skade eller ulempe for reindriften. Bakgrunnen for denne vurderingen er dels at Fylkesmannen i Nordland har kommet til samme konklusjon når det gjaldt distriktenes adgang til å stenge løyper, i sin klagesaksbehandling av sammenlignbare løyper i Selbu kommune. Fylkesmannen i Nordland fastslo at å legge et slikt ansvar på reinbeitedistriktet vil være til vesentlig ulempe for reindriften. Vi viser til deres uttalelse 24.02.2020 hvor det bl.a. står:

«Det er etter Fylkesmannens oppfatning ikke slik at bestemmelser om redusert åpningstid og om at reindrifta kan be om at løyper stenges gjør at det kan tillates snøscooterløyper i alle reindrifftsområder. Vårt utgangspunkt er at løyper som virker inn på særverdiområder og minimumsområder vil være til vesentlig skade eller ulempe for reindrifta, og ikke skal tillates. Det vil være til vesentlig ulempe for reindrifta dersom det legges opp til at de i stor grad må be om stenging av løyper.»

Videre vektlegges reinbeitedistriktets negative erfaringer med stengning av løypa vinteren 2019. Vi viser til deres uttalelse 14.05.2019 og 12.09.2019.

Som nevnt over, berører og krysser løypa særverdiområder og minimumsbeiter for Gåebrien sijte. Reindrifftsavdelingen vil dermed fraråde at løypa opprettes med bakgrunn i motorferdsellovens § 4a tredje ledd, andre punktum «Løypene skal ikke være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften». Sett i sammenheng med Miljødirektoratets *Veileder om fastsetting av snøscooterløyper*, hvor det presiseres «Løyper som virker inn på reindriftenes særverdi- og minimumsområder, vil normalt anses for å være til vesentlig skade og ulempe for reindriften». Et eventuelt positivt vedtak i saken må forventes påklaget av reindrifftsavdelingen.

Da et positivt vedtak må forventes påklaget, ber Fylkesmannen om å bli orientert om vedtak i saken.

Med hilsen

Anne Sundet Tangen (e.f.)
seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Thomas Aarskog
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Saksbehandlere:

Klima og miljø: Thomas Aarskog – 74 16 80 75

Landbruk: Laila Marie Sorte – 73 19 92 87

Reindrift: Simen Olafsen – 73 19 93 91